

278446 - Annelerinin tedavisi için borç para aldılar, vefatından sonra daha miras bölüştürülmeden bu borç kesilebilir mi?

Soru

Babamın vefatında sonra, (Allah ona rahmet eylesin) miras olarak bize bir gayri menkul kaldı, bunun haricinde maddi bir şey kalmadı. Daha sonra annem hastalandı tedavisi için borç para almak zorunda kaldık, özellikle kardeşlerin büyüğü daha fazla borç etti, benim sorum şudur: Bu araziyi satarken önceden borç miktarını çıkarıp geri kalanı paylaşıp bilir miyiz? Ayrıca ağabeyim, kardeşlerinin mallarını boşa harcama korkusundan dolayı, kardeşlerin bazılarının bilgisi dahilinde ve hakların garantisi için avukatın yanında da kayıtlı olmasıyla birlikte mirasın gerçek değerini saklayabilir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birinci olarak: Anne tedaviye muhtaç olup parası yoksa çocuklarının durumu müsaitse annelerinin tedavi etmeleri onlara farzdır; çünkü tedavi de nafakanın bir parçasıdır, annenin nafakası gücü yeten çocuklarına farzdır.

İbni Kudame Rahimehullah şöyle dedi: "Eğer anne, baba ve çocuklar (kız- erkek) fakir olurlarsa ve adamın bunlara nafaka için imkanı varsa adam bu nafakaya zorlanır."

Anne, baba ve çocukların nafakalarının vacip olmasının delili: Kûr'an, Sünnet ve îcmâ'dır; Kur'an ise: "Eğer eşleriniz çocuklarınızı emziriyorsa ücretlerini veriniz." Zira Allah emziren kadının ücretini babasına farz kılmıştır,

Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Çocukların sahibi olan(babaya) iyilik üzere hem nafaka hem de giydirmeleri farzdır." Başka bir ayette yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "Rabbin ondan başka hiçbir ilaha tapmamasını ve anne babaya iyilik etmeyi farz kılmıştır." İhtiyaç anında onlara infak etmek

onlara iyiliktir.

Sünnette ise: Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Hind için: “iyilik üzere kendin ve çocukların için (Ebu Sufyan’dan izinsiz) al” sözüdür.

Aişe Radiyallahu anha ‘dan rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: “Kişinin kendi çabasından daha helâl bir şey yoktur, çocukları da onun çabasıdır” Ebu Davud.

İcmâ ise: İbnul-Munzir şöyle aktarmaktadır: ilim ehli, fakir olup çalışmayan anne babanın nafakaları çocukları üzerine farz olması üzerine îcmâ etmişlerdir. İlim ehli; Malı olmayan evlatlarının nafakası babalarına farz olması üzerine îcmâ etmiş. Demiştir. Çünkü evlatları onun bir parçasıdır, o’ da babasının bir parçasıdır, kendine ve ehline infakın farz olduğu gibi, parçası ve aslına da infak etmesi farzdır.

İkincisi: Eğer çocuklarının malı yok, bu sefer annesinin tedavisi için borç aldılar: eğer çocuklar bu parayı tekrar annelerinden alma niyetleri varsa, anne parayı bulduğunda ondan alma hakkına sahiptirler, ya da vefatından sonra onun bıraktığı mirastan alırlar. şayet talep etme niyetleri yoksa: yaptıkları harcamalar sadaka olarak sayılır, daha sonra talep etme hakkına sahip değildirler.

“Daimi Fetva komisyon” un da şöyle geçmektedir: 75 yaşlarında yaşayan babam var, uygun bir yerde eski ve kerpiçten bir evi var, bunu yıkıp yerine kendi paramla betonarmeden yeni bir ev yaptım...

Cevapta şöyle yazılıdır: Senin babanın evine yaptığın infak meselesine gelince, eğer bunu yaparken sadaka niyetiyle gönülden harcamış isen, Allah seni ücretlendirir, harcadığın paradan dönme hakkına sahip değilsin. Eğer yaptığın infakı tekrar almak niyetiyle harcamıştın alma hakkına sahipsin.

Üçüncüsü: Babadan kalan gayrimenkul ise: şayet borç anneye kalan mirastan geri alınma söz konusu ise yukarda ki açıklama geçerlidir. Ancak borç ödemek veraset taksiminden önce çocukların payından ödenmesi söz konusu ise, bu onların hakkı ve ağabeylerinin borç alırken niyetine bağlıdır,

eğer daha veraset taksimi yapılmadan hep beraber bu borcu kapatmada ittifak ederlerse yapabilirler.

Eğer ağabeyleri bu borcu ben kendim için almıştım derse, kardeşlerinin bunda ortak oldukları niyeti yoksa sadece kendisi bu borcu ödemekle mükelleftir, ancak kardeşleri ona yardım babından ortak olmaları başkadır.

Dördüncüsü: Madem varislerin tümü baliğ ve akıl sahibidirler, verasetin gerçek kıymetini diğer varislerden gizlenmesi caiz değildir, ister varislerin mallarını boşuna harcasınlar ister harcamasınlar. Eğer varislerden biri ergenlik çağına varmamış küçük yaşta ise onun vesayeti kime aitse payı onda kalır, ya da mahkemenin tayin edeceği velisinde kalır.

En iyisini Allah bilir.